

Maksuvaatimus ym. koskien koulu- ja ruokakuljetuksia korona-aikana

KH 12.01.2026 § 5

1886/02.08.00.01/2025

Tausta

██████████ on 4.11.2025 toimittanut kaupungille valitukseksi otsikoidun kirjelmän, joka on osoitettu kaupunginhallitukselle. Kirjelmässään hän on vaatinut 5.4.2025 lähetetyn laskun (suuruudeltaan 4 347,48 euroa) maksamista ja arvostellut mm. hankintatoimen toimintaa asiassa ja vaatinut asian virallista käsittelyä.

Asianosaiselle on 10.11.2025 vastattu, että kyseessä olevaa laskua ei laskun vanhentumista koskevien säännösten nojalla makseta. (Mm. hankintatoimi oli jo laskun saapumisesta 5.4.2025 lähtien käynyt asianosaisen kanssa sähköpostien vaihtoa, jossa kaupungin puolelta oli todettu, että saatava on vanhentunut). Nimenomaisia valituskelpoisia päätöksiä laskun vanhenemisesta ei tehdä. Mikäli asianosainen katsoo, ettei saatava ole vanhentunut, asianosaisen on mahdollista periä saatavaa käräjäoikeuden kautta.

Asiaosainen on samana päivänä 10.11.2025 vastanut haluavansa valituskelpoisen päätöksen siitä, miksi hankintatoimesta ei vastattu laskutusperustelupyyntöön, jonka asianosainen oli tehnyt 24.5.2020. Samoin asianosainen on todennut haluavansa selvityksen, miksi korona-ajan kuljetusten vähennyksistä ei neuvoteltu, vaikka sopimus sitä edellytti. Asianosainen on todennut, että laskun vanhentumista käsitellään varmaan eri näkökulmasta, koska perusteellista selvitystä ei ole annettu ennen kuin vuonna 2025.

Tähän viestiin asianosaiselle on 11.11.2025 vastattu, että kaupunki ei tee valituskelpoisia päätöksiä laskujen vanhenemista koskevista asioista tai siitä, onko menettely ollut asianmukainen. Asianosaiselle on todettu, että mikäli hän katsoo, että kaupunki ei ole toiminut asiassa joltain osin lainmukaisesti, hänellä on mahdollisuus kannella asiasta aluehallintovirastoon tai vaihtoehtoisesti eduskunnan oikeusasiamiehelle.

Asianosainen saattoi asian aluehallintoviraston tutkittavaksi, josta lähestyttiin kaupunkia 4.12.2025 ja tiedusteltiin, että onko asianosaisen valitukseksi otsikoitu asia mahdollista vielä ottaa päätöksellä ratkaistavaksi ja tullaanko näin toimimaan. Jos asia otetaan päätöksellä ratkaistavaksi aluehallintovirasto voi lopettaa asian käsittelyn. Kaupungin puolelta ilmoitettiin Itä-Suomen aluehallintovirastolle 9.12.2025, että asian voidaan kaupungin puolella ottaa uudelleenkäsiteltäväksi ja ratkaista asia päätöksellä.

Toimivalta

Asiassa on kyse koulukuljetuksia koskevaan hankintaan liittyvän saatavan vanhentumisesta ja kaupungin ratkaisusta, maksetaanko vanhentunut saatava, sekä siitä, miten asianosaisen mukaan kyseistä asiaa on mm. hankintatoimessa ja muuten kaupungissa käsitelty. Asiassa on kyse myös mm. hankintatoimen ja muutoin kaupungin toiminnasta ja sen asianmukaisuudesta ko. asiassa. Näin ollen kun asian voi katsoa liittyvän kaupungin yleisen hallintoon ja taloudenhoitoon ja kun hankintatoimi kuuluu

hallinnollisesti kaupunginhallituksen alaiselle konsernipalveluille, asian käsittely kuuluu kaupunginhallitukselle.

Asianosaisen esittämät vaatimukset

Asianosainen on 4.11.2025 päivätyssä valituksesi otsikoidussa kirjelmässään todennut, että kyseessä oleva lasku (4 347,48 euroa) perustuu asiaosaisen kanssa tehtyyn sopimukseen eräistä koulu- ja ruokakuljetuksista.

Hän on niin ikään todennut, että korona-aikana 2020 koululaiskuljetuksia supistettiin ilman neuvottelua. Korvaukset määriteltiin yksipuolisesti ilman neuvottelua eikä perustelupyyntöihin vastattu.

Asiaosaisen mukaan hankintatoimesta lähetettiin 24.4.2020 laskutusohje, jossa on todettu, että maaliskuun kuljetusten osalta 18.3.2020 lähtien 31.3.2020 saakka tilaaja korvaisi 78 % päivähinnasta kohteen osalta, jossa kuljetustarve on lakannut koronan aiheuttaman tilanteen vuoksi. Kohteen osalta ei olisi laskutusoikeutta 1.4.2020 alkaen, koska kohteen oppilaita on siirretty sopimusehtojen mukaisesti muuhun järjestettyyn koulukuljetukseen.

Asianosainen on 24.5.2020 kysynyt hankintatoimelta, mistä 78 % korvaus muodostuu.

Edelleen asianosainen on todennut, että hankintatoimi on 9.12.2020 lähettänyt sähköpostin, jossa on todettu mm., että korona on vaikuttanut suuresti koulukuljetuksiin sekä niiden toteuttamiseen. Tältä osin hankintatoimi on edelleen toistanut 24.4.2020 viestissä olleen korvausesityksen.

Asianosainen on 5.4.2025 lähettänyt Joensuun kaupungille laskun (suuruudeltaan 4347,48 euroa), vaikka ei ole kertomansa mukaan saanut vastausta siihen, miten 78 %:n korvaus on muodostunut.

Asianosaisen mukaan hankintatoimi perusteli vasta 10.7.2025, mistä 78 %:n korvaus muodostuu.

Asianosainen on vaatinut laskun maksamista ja että asia käsitellään virallisesti.

Asian käsittely

Asiassa on yhtäältä kyse siitä, onko asiaosaisen vaatima maksu vanhentunut ja toisaalta onko asiaosaiselle vastattu asianmukaisesti hänen esittämänsä laskutuksen perustelupyyntöön ja onko tällä merkitystä vanhentumisen arvioinnissa.

Asianosaisen vaatimuksessa on kyse hänen ja kaupungin väliseen kuljetussopimukseen perustuvista saatavista maaliskuulta 2020. Koronan takia koulukuljetusten tarve tuolloin väheni ja poistui osin kokonaan. Tästä syystä huhtikuussa 2020 hankintatoimi oli sähköpostitse esittänyt asianosaiselle, että maaliskuun kuljetusten osalta 18.3.2020 lähtien 31.3.2020 saakka tilaaja korvaisi 78 % päivähinnasta kohteen osalta, jossa kuljetustarve on lakannut koronan aiheuttaman tilanteen vuoksi. Laskutusoikeutta 1.4.2020 alkaen ei olisi ollenkaan, koska kohteen oppilaita on siirretty sopimuksen mukaisesti muuhun järjestettyyn koulukuljetukseen. Tämä tarkoitti, että hankintatoimi oli valmis korvaamaan maaliskuun kuljetuksista yhteensä 4 347,48 euroa.

Asiassa on käyty tausta-aineistossa olevasta selvityksestä ilmenevää sähköpostien vaihtoa asianosaisen ja hankintatoimen välillä vuonna 2020. Kun hankintatoimi oli 9.12.2020 ohjeistanut laskutuksesta ja asianosaisen 27.11.2020 lähettämästä 22 294,80 euron suuruisesta laskusta (tämä lasku perustui 100 prosentin mukaiseen päivähintaan ajalta 19.3.-13.5.2020) oli reklamoitu 17.12.2020, asiassa ei tämän jälkeen tapahtunut mitään yli neljään vuoteen. Asianosainen ei lähettänyt maksumuistutuksia tai perinyt mitenkään alkuperäistä 27.11.2020 päivättyä laskuaan. Asianosainen ei myöskään lähettänyt pyydettyä uutta laskua hankintatoimen hyväksymälle määrälle 4 347,48 eurolle. Vasta 5.4.2025 asiaosainen lähetti laskun määrältään 4 347,48 euroa, jonka maksuvelvollisuudesta nyt on kyse. Tämän jälkeen kevästä 2025 alkaen asiassa on ryhdytty käymään sähköpostien vaihtoa ja hankintatoimi on ilmoittanut, että saatava on vanhentunut, koska saatavaa ei ole peritty kolmen vuoden kuluessa sen perusteena olevista kuljetuksista. Asianosainen on 29.4.2025 lähettämässään sähköpostissa todennut, ettei kuljetussopimuksen mukaista neuvottelua pidetty, kun kuljetuksia supistettiin. Sähköpostissaan asianosainen on myös todennut, ettei hän saanut koskaan pyytämäänsä selvitystä hankintatoimen esittämälle laskutusperusteelle. Asiaosainen on vielä todennut ko. sähköpostissaan, että tarkastuksessa oli nyt huomattu, ettei suoritusta ole tullut ja näin ollen hän otti yhteyttä hankintatoimeen ja pyysi uudelleen perusteluita.

Siltä osin kun asianosainen on esittänyt, ettei kuljetusten vähentämisestä olisi neuvoteltu hänen kanssaan, voi todeta, että hankintatoimi on 24.4.2020 sähköpostissaan ehdottanut menettelyä, miten maaliskuun 2020 maksujen kanssa toimitaan (18.3.2020 lähtien 31.3.2020 saakka tilaaja korvaisi 78 % päivähinnasta kohteen osalta, jossa kuljetustarve on lakannut koronan aiheuttaman tilanteen vuoksi). Asiaosainen on 24.5.2020 vastannut sähköpostitse, että alustavasti maaliskuun osalta ehdotus näyttää asialliselta ja kysynyt mihin laskelmaan tuo 78 % perustuu. Hankintatoimi on 11.8.2020 lähettämässään sähköpostissa vastannut asianosaisen muihin kysymyksiin vastaamisen ohella tähän kysymykseen seuraavasti:

"Laskelmassa on pyritty huomioimaan syntyneiden kulujen vaikutuksia ajalle, jolloin reagointiaika kuljetusten peruuntumisen johdosta on jäänyt lyhyeksi ja laskelmassa pyritty huomioimaan muiden kulujen vaikutukset paitsi kilometreistä aiheuneet kulut, joita peruutusten vuoksi ei ole tarvinnut suorittaa."

Koska kyse on ollut korona-ajasta, kasvokkaisia neuvotteluja ei ole voitu pitää. Sen sijaan asioita on selvitetty sähköpostitse, mitä menettelyä voidaan myös pitää asianmukaisena tapana neuvotella sopimusosapuolten välillä ratkaisua vaativista seikoista. Siltä osin kun kyse on siitä, että onko asianosaiselle perusteltu riittävällä tavalla se, mihin perustuu hankintatoimen esitys 78 %:n korvauksesta maaliskuun osalta, voi todeta, että hankintatoimi on edellä todetuin tavoin tähän 11.8.2020 viestin yhdessä kappaleessa vastannut. Vastausta voidaan pitää yleisluonteisempänä verrattuna vastaukseen, jonka hankintatoimi antoi 10.7.2025. Vuonna 2020 annettu vastaus olisi voinut olla informatiivisempi ja sen olisi voinut kirjoittaa selkeämmin niin, että siitä olisi käynyt paremmin ilmi kyseisen sähköpostin ao. kappaleen koskevan nimenomaan asianosaisen tiedustelemaa perustelua laskutuksen 78 %:n korvaukselle. Vuonna 2025 asiaan onkin vastattu selkeämmin:

"Kyseinen 78 prosentin lukema korvauksen osalta on perustunut tuolloin keväällä 2020 siihen, että millaiset kulut mm. indeksien perusteella liikennöitsijöille syntyy vaikka kuljetuksia ei toteutettaisi. Tässä on pyritty ottamaan huomioon henkilöstökulut, ajoneuvoista syntyvät kulut sekä muut hallinnolliset kulut. Vastaavasti taas tässä ei ole huomioituna sellaiset

kilometrikulut kuten polttoainekulut ja muut vastaavat kulut, jotka eivät tule kyseeseen, kun kuljetuksia ei toteuta. Tästä on arvioitu muodostuneen 22 prosentin osuus päivähinnasta.”

Asianosaisella on kuitenkin ollut myös mahdollisuus pyytää selvennystä tai lisätietoja, mikäli 11.8.2020 annettu vastaus ei hänen mielestään olisi ollut riittävä. Hän olisi niin ikään voinut vaatia 27.11.2020 lähettämäänsä 22 294,80 euron suuruisen laskun maksamista, jos hänellä olisi mielestään ollut oikeus ko. määrään. Hankintatoimi on myös lähettänyt asianosaiselle edellä todetuin tavoin 9.12.2020 sähköpostin, jossa asianosaista on ohjeistettu siitä, miten laskutuksen tulee tapahtua ja mikä on maaliskuulta 2020 laskutettava tarkka määrä ($2138,994 + 2208,492 = 4347,49$ € sis alv 10 %.).

Sillä, miten asianosaisen selvityspyyntöön 78 %:n korvauksen määrätymisperusteista on vastattu, ei itse saatavan vanhentumisen kannalta kuitenkaan ole merkitystä. Saamissuhteet on selvitettävä kohtuullisessa ajassa niiden syntymisestä. Mikäli saamista ei vaadita maksettavaksi tai siitä muistuteta laissa säädetyssä ajassa, oikeus saamiseen vanhenee. Velan vanhentumisesta annetun lain mukaan velka vanhentuu kolmessa vuodessa eräpäivästä tai jos eräpäivästä ei ole sovittu, kolmessa vuodessa maksuperusteen syntymisestä (eli siitä, tapahtumasta, johon saatava perustuu). Kolmen vuoden vanhentumisaika on ns. yleinen vanhentumisaika (Laki velan vanhentumisesta 4-7 §:t). Velallisen velvollisuus suorittaa velka lakkaa, kun velka vanhentuu (Laki velan vanhentumisesta 14 §).

Saatavan vanhentumisen kannalta sillä, ovatko velkoja ja velallinen yhtä mieltä saatavan määrästä tai saatavan olemassaolosta taikka onko velallinen vastannut johonkin velkojan selvityspyyntöön, ei vanhentumisen kannalta ole merkitystä. Mikäli velkoja katsoo olevansa oikeutettu, johonkin suoritukseen, hänen tulee vaatia tätä suoritusta ja tarvittaessa katkaista saatavaan vanhentuminen velan vanhentumisesta annetun lain 10 tai 11 §:n mukaisesti, vaikka esim. saatavan määrästä tai perusteesta olisi erimielisyyttä.

Tässä tapauksessa hankintasopimuksessa on todettu, että ajojen laskutus tapahtuu 1 krt/kk sopimuksen mukaan jälkikäteen toteutuneiden ajokertojen mukaan. Maksuehto on 21 pv netto. Jos toimittaja laskuttaa paperilaskulla, maksuehto on 30 pv netto. Esim. maaliskuun 2020 ajot on periaatteessa tullut laskuttaa viimeistään seuraavassa kuussa enintään 30 päivän maksuajalla. Asianosainen on kuitenkin laskuttanut ao. saatavat virheellisellä laskulla vasta 27.11.2020. Laskun eräpäivä on ollut 17.12.2020. Näin ollen laskun eräpäivän perusteella ao. laskun mukainen saatava on vanhentunut joulukuussa 2023, ellei vanhentumista sitä ennen ole katkaistu.

Myös velan syntyperusteella saatava on vanhentunut (saatava perustuu maaliskuun ajoihin 2020). Kun hankintatoimi on ollut asianosaiseen yhteydessä 9.12.2020 ja laskusta on reklamoitu 17.12.2020 saatavan tiimoilta, tämän voi katsoa olevan tapahtuma, jossa saatavaa on käsitelty ja todettu sen olemassaolo. Näin ollen kolmen vuoden vanhentumisaika voidaan laskea tässäkin tapauksessa ao. ajankohdasta eikä pelkästään maaliskuusta 2020. Tällöin saatava on vanhentunut joulukuussa 2023, kun saatavaa koskevia vaatimuksia ei ole esitetty eikä vanhentumista katkaistu joulukuun 2020 jälkeen joulukuuhun 2023 mennessä.

Hankintatoimesta on vastattu asianosaisen esittämiin pyyntöihin. Viimeisimmässä vastauksessa 9.12.2020 on myös esitetty konkreettinen summa ko. ajalta. Jos vastauksissa on ollut epäselvää tai asianosainen olisi tarvinnut tarkempaa tietoa,

asianosaisella olisi myös itsellään ollut mahdollisuus esittää tarkentavia kysymyksiä ja pyytää selvittämään asiaa tarkemmin taikka vaatia oikeana pitämänsä määrän maksamista. Kaupungin tiedossa ei kuitenkaan ole mitään sähköposteja tai kontakteja ao. saatavan osalta joulukuun 2020 jälkeen, eikä asianosainenkaan ole lähettänyt nyt kyseessä olevasta saatavasta laskua tai velkonut kaupungilta mitään ao. saatavasta ennen vuotta 2025 (sen paremmin summaa, joka asiaosaisen omasta mielestä kaupungin olisi tullut maksaa kuin kaupungin esittämää määrääkään 4 347,48 €). Mikäli asianosainen olisi ollut tyytymätön hakintatoimen esittämään korvausmäärään maaliskuulta 2020, asianosaiselle olisi ollut mahdollisuus velkoa sen suuruista määrää, johon hän omasta mielestään olisi ollut oikeutettu. Mitään tällaistaakaan laskua 27.11.2020 päivätyn laskun jälkeen ei kaupungille ole lähetetty. Myöskään 27.11.2020 päivättyä laskua ei ole peritty tai siitä mitenkään muistutettu.

Lisäksi voi todeta, että asianosaisen mukaan hän on saanut 10.7.2025 vastauksen perustelupyyntöönsä 78 %:n korvaustasosta. Asianosainen on kuitenkin jo tätä ennen 5.4.2025 voinut lähettää 4 347,48 euron suuruisen laskun, vaikka asiaosainen perustelee laskun viivästymistä sillä, että hänelle ei ole esitetty perusteluja, mihin perustuu 78 %:n korvaustaso maaliskuulta 2020. Näin ollen väitetty perustelujen puuttuminen ei ole ollut este, etteikö asiaosainen olisi voinut vaatia suoritusta tai katkaista saatavan vanhentumisen jo ennen kuin kolmen vuoden vanhentumisaika on kulunut.

Se, että vuoden 2020 maaliskuun korvauksiin perustuva lasku on nyttemmin päivätty ajankohdalle 5.4.2025, ei poista saatavan vanhentumista, koska saatavan peruste (suoritusvelvollisuuden täyttäminen) on kuitenkin maaliskuussa 2020 eli yli kolme vuotta sen jälkeen lasku on esitetty kaupungille. Lisäksi kyse on jo 27.11.2020 laskuun sisältyneestä saatavasta, jonka alkuperäisen laskun mukainen eräpäivä oli 17.12.2020.

Kun saatavan vanhentumisen katkaisemista joulukuun 2020 jälkeen ei ole esitetty selvitystä (selvitystä maksun vaatimisesta tai siitä, että saatavan olemassaolosta olisi kaupunkia muistutettu vanhentumislaissa säädetyssä ajassa), vaadittu saatava on vanhentunut.

Mikäli asiaosainen katsoo, että saatava ei hänen mielestään ole vanhentunut, asianosaisella on mahdollisuus omalla kuluriskillään saattaa asia ratkaistavaksi riita-asiana yleisessä tuomioistuimessa.

Sähköisessä kokouksessa ovat nähtävissä valitus, laskut 27.11.2020 ja 5.4.2025 sekä yhteenveto asiassa käydyistä sähköposteista.

Valmistelija: talouspalvelut, hallintopalvelut

Kaupunginjohtajan päätösehdotus:

Kaupunginhallitus päättää, että

kaupunki ei maksa vaadittua saatavaa, koska se on vanhentunut.

Kaupunginhallitus toteaa, että vastatessaan niille esitettyihin kysymyksiin kaupungin viranomaisten tulee kiinnittää huomiota siihen, että erilaisten selvityspyyntöjen vastaukset ovat selkeitä, jotta vastauksen saaja ymmärtää vastauksen sisältävän kannanoton kaikkiin hänen esittämiinsä kysymyksiin.

Päätös:

Asia käsiteltiin kokouksessa esityslistan järjestyksestä poiketen §:n 2 jälkeen.

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Kaupunginlakimies Mikko Kärkkäinen oli kokouksessa asiantuntijana asian käsittelyn aikana.